

HIND 5 SENTI

Rõõmu ja päikest levitades
kulgeb armastus läbi maailma

Õpilasteleht

Toimetuse ja talituse: Ülikooli tän. nr. 21, Tartus.
Tallinna kontor: V.-Roosikrantsi 3, K. K./Ü. „Töökooli“ raamatukaupluses.
Kirjade aadress: „Õpilasteleht“, Tartu. — Postkast 8. Talluse tel. Tartu 80

Posti jooksev arve nr. 2188.

Tänast lehte 8 külge.

Ilmub igal laupäeval kogu
kooliaasta.

Tellimishind postiga:

1 kuul . . . 20 senti | 3 kuul . . . 50 sent.
2 „ . . . 40 „ | 6 „ . . . 1 kr.,
aastakäik . . . . . Kr. 1,50

Aadressi muutmise 25 senti.

Kuulutuste hinnad:

Kuulutuse küljel 5 senti m/m., lehe ees
10 s. m/m. Tekstis 12 s. m/m. Tekstis
teksti kirjaga 15 senti m/m. ühe veeru
lajuselt.

Kuulutuste vastuvõtm. kesknäd. kl. 3-nl.

NR. 11. LAUPÄEV, 17. DETSEMBER 1932 I AASTAK.

Imetegev jõud.

Armastus näeb ausat kodanikku, hääd abielumeest ja armastavat isa ka kõige autumas lurjuses ja kõige viletsamas kerjuses, kes end maas edasi lohistab.

Üks Indias teeniv inglise sõdur, kes näis olevat parandamatu joomar, oli juba mitu korda toodud ohvitseri ette ja karmilt karistatud.

„Sääl ta tuleb jälle,“ ütles ohvitser seersandile, kes lükkas vaest mehikest oma ees. „Nüüd oleme katsunud juba kõik abinõud: pimedat kongi, vabaduse piiramist ja peksu,“ ütles ohvitser, „aga kõik on asjata, mees on parandamatu.“

„Vabandage, härra kapten,“ ütles seersant, „on siiski veel üks abinõu, mida pole proovitud.“

„Mis see siis oleks?“

„Me pole kunagi andestanud talle.“

„Andestanud!“ hüüdis ohvitser hämmastunult. „Andestamine! Noh, mis te arvate sellest?“ Ta pöördus mehe poole.

„Ainult seda, et olen enesele pahane, kuna olen jälle joobnud,“ vastas sõdur.

„Tõepoolest,“ arvas ohvitser, „me oleme tarvitanud juba kõiki abinõusid ja nüüd tahame katsuda veel üht, nagu andis nõu seersant: me anname andeks.“

Pisarad tulid mehele silmi. Täna õhtu ohvitseri ta nuttis kui laps ja tuigerdas minema — nagu näis — alkoholi lootusetu ohvriks. Nii see siiski ei olnud. Esimene sõpruseavaldus pääliku poolt liigutas vaest meest nii, et ta otsustas siitpääle mitte tilkagi enam maitsta. Rügemendi õpetaja, kes selle loo mulle jutustas, ütles, et mehest sai hääd ja igati eeskujulik sõdur ning teda kunagi enam polnud tarvis karistada joomise pärast.

See imeteldav muutus, mis sündis andeksandva armastuse läbi selles mehes, on tõendus, et imede aeg sugugi veel pole möödas ega kunagi saa lõppema, niikaua kui armastus elab. Armastus teeb ikka ja alati imetegusid kõigi inimeste keskel.

Armastus muudab inimese teiseks, nii et ta vaatleb elu teiste silmadega ja näeb kõike uues valguses. Armastus puhub temasse uue vaimu, sumbutades kõik ah-

„Armastus on vanim, õilsaim ja vägevaim kõigest sellest, mis meil on. See on hüvede läte elus ja õnne alus pärast surma“, ütleb kreeka muinastark Plato.

nuse, südametuse ja ebasõbralikkuse turded.

Armastus, võimsaim tegur, eemaldab inimesest kired ja alatud vaistud ja kutsub temas esile jumaliku sädeme. Kes ei oleks näinud armastuse võimu, mis karmist ja paadunud mehest teeb õrnatundelise ja lepliku abielumehe. Olen tunnud naisi, suurehangelisi ja imeteldavaid, kelle kogu olemuses oli niipalju armastusväärset, et kõige halvemad ja paadunudmadki iseloomud oleksid valmis olnud tegema kõik nende hääks, andma oma elugi. Karmus ja valjus ei oleks niisugusele mõjunud, ainult armastus tegi kõik.

Suurim õnn maailmas on armastada ja saada vastuarmastatud. Vaesed ja rikkad, ülemad ja alamad — kõik taotlevad seda. Mida kõike mees ei teeks, et võita naise armastust, kelles ta on leidnud kõik kaunid, endal puuduvad omadused. Selline armastus on tõesti püüdmise väärteline, kuna see täiendab mehe puudusi ja tagab tema tublidust.

Millest tuleb, et ebaviisakas ja suure suuga mees armudes meeldivasse tüdrukusse kohe muutub koguni teiseks; hakkab mõtlema oma ülesandele, lakkab vandumast, taltsutab elukombeid, ilustab oma kõnet, jätab läbikäimise halbade toveritega ja saab täiesti uueks inimeseks? Ainult sellest, et armastus on pahedest vägevam. Mees pöörab selja pahedele ja kui ta armastus on kindel ja vankumatu, ei pööra ta kunagi tagasi endiseisse eluviisidesse.

Üks harimata mees, viletsaim, keda kunagi olen näinud ja nii sügavale langenud kui inimene üldse võib langeda, oli juba üsna noorena neli aastat istunud van-

gis mingi kuriteo pärast. Ta armus meeldivasse nooresse naisesse, naisõpetajasse, ja jutustas sellele kogu oma eluloo. Ta äratas naise kaastundmust ja see hakkas teda lugema õpetama. Olles tutvunud mehega rohkem, märkas õpetajatar temas erilisi võimeid. Kuidas kõik oligi, aga ta armus mehesse. Siis tegi armastus mehes imet. Tema halvavad kombed kadusid. Elukombeisse ja kõnnesse avaldas haridus mõju. Teda nähti üha harvemini tantsupidudel ja kõrtsides. Oma riietuses mees muutus puhtaks ja korralikuks, oli innuga oma töö juures ja hakkas koguma raha. Kui ta siis lõppeks abielus naisõpetajaga, muutus ta täiesti, ja temast sai parim abielumees ja kasutoov kodanik.

Armastus näeb meis alati jumalust, sest ta ei taha näha muud. Kui olemegi arad ja hingelt närused, näeb armastus meid tublidena ja täielikena. Armastus näeb ausat kodanikku, hääd abielumeest ja armastavat isa ka kõige autumas lurjuses ja kõige viletsamas kerjuses, kes end

maas edasi lohistab. Armastus tunneb ja näeb ainult ideaal-mehi ja -naisi, sest inimene on loodud Jumala kujutiseks. See kuju on peidul meis kõigis, oleme siis kui viletsad patused tahes.

Armastav ema ei näe oma poja roimarit. Olgu see eksinud kui palju tahes, ei näe ta seda, vaid vaatab eksimustest mööda Jumala poolt loodud kujule ja näeb ideaalmehe. Ema näeb teda samasugusena kui Jumal, mitte nii nagu ühiskond ja koh-tunik.

Sageli kuuldakse öeldavat: „Ma ei mõista, mida näeb see ema oma poja-jätises.“ Aga ema siiski näeb hääd ja ilusat selles „poja-jätises“. Ta näeb suuri võimeid, neid, mida teised ei näe. Õrn ja armastav ema ei näe andetut ja vigast last sellisena kui teised. Ta näeb oma poja kasvavat täismehiks igapidi arenenuna. Väikesest tütre puudulikkuse ja vigasuse ta unustab, sest ta vaatab lapse hingesse ja südamesse ning näeb sääl häid võimeid. Ema ei pea ühtki ohvrit küllalt suureks, et saada oma last Jumala kuju sarnaseks.

Usklik naine, kes armastab oma meest, ei näe temas ebaõiglust, karmust ja naudinguhimu, hoolimata haavamistest ja pettunud lootustest. Ta näeb ideaali oma mehes kõigi ta hääde oma-

Helilooja ja ooperikari.

„Mu härrad! Te juba teate, et mul on eriline and igasuguste loomade dresseerimiseks,“ jutustas noor uljas maailmarändur Vitsik. „Aga kõige huvitavam asi juhtus mul Aafrikas, kui reisisin sääl oma sõbra, komponist Heliredeliga. See oli üks tore, lõbus poiss. Kuid ükskord näis ta langevat raskesse mõttesse, nii et tundsin ta pärast juba hirmu. „Mul on pääs jumalik ooper“, sõnas ta, „võluvad troopilised meloodiad! Aga kahjuks pole mul poognatki noodipaberit kaasas ja tint on ka sootuks kuivanud. Ma ei saa oma ooperit üles märkida ja unustan kõik, enne kui Euroopasse jõuan!“

Viivukese mõtlesin seda asja, siis hüüatasin: „Miski pole kergem kui see!“ Ja kas võite arvata, mis ma tegin: Taltsutasin talle ühe sebra teise järele! Seni kui ta mugavasti sebra küljel istus ja tõrvapintsliga oma noote looma

vöödilisele nahale märkis, oli mul juba uus eksemplar valmis dresseeritud.

Härra Heliredel oli kogu aeg täis tormilist loomisindu ja 14 päeva pärast oli tal juba kogu heliteos

lõpetatud. — Võite arvata, millist tähelepanu me äratasime, kui elusa partituuriga jõudsime Euroopasse! Ooperikari — sellist asja poldud siin mail veel nähtud.“

Järg 11.

Tugevale kuldile näis olevat sikked ühes pääl olevate sõitjatega rohkem üllatuseks kui raskuseks või pahanduseks. Unine Rõhkam ei saanud vist esimesel pilgul üldse aru, mis oli juhtunud. Ta ajas pää selga, ninasõõrmed pärani ja kõrvad kikki, nuusutas ja kuulatas tähelepänelikult. Siis nähtavasti veendudes, et ta enda paksul kamaral mingi tundmatu asi nühib ja popsub, Rõhkam tegi oma jämeda häällega paar korda mpruhh! mpruhh! ja pistis siis jooksa teistele sigadele järele, ikka veski poole mäele. Mootori müdin ja põrin ning ringlevaist rattaist sünnitatud kõdi näis hirmu või midagi seesugust täis ajanud olevat vana Rõhkami paksu naha ja Rõhkam jooksis pööraselt kiiresti, sääljuures metsikult eest ja takka üles hüppedes. Sikked vaarus ja kiikus kui paat kõrgeil laineil päädpöörivalt ja iga silmapilk oli karta tema mahakukkumist. Seepärast Mikk hoidis kõvasti pihus sikli juhtpidemeid, et olla sõiduvalmis, niipea kui sikli rattad jälle puudutavad maad ja sikked hakkab edasi kihutama.

Kitseküla rahvas oli jälginud suurima tähelepänu kogu sündmust karjamaal. Nad olid näinud, kuidas alul sikked ähvardas üle sõita lastest ja loomadest ja neid hävitada. Nad nägid, kuidas siis silmapilgu pöördedga siklisõitjate eneste elu satus õudsesse surmaohtu ja kuidas siis ka see möödus jälle imeliselt õnnelikult ja raske murekoorem langes nende südameilt. Kui aga lõppeks möldri suur kult hakkas kihutama kodu poole selle omapärase koorimaga turjal, siis keegi ei suutnud enam naeru tagasi hoida. Naerdi häast meelest, et suurimad õnnetused jäid tulemata, naerdi südamest, et see kõik lõppes nii veidralt. Niisugust nalja ja lõbusat tuju polnud nähtud Kitseküla asutamisest saadik. Seepärast naerdi nii, et mõnel kõht jäi kangeks. Vana mölder Kivi, keda keegi polnud kunagi näinud naernas, lõkutas innukalt teistega kaasa. Viimaks ta lausus,

silmist naerupisaraid pühkides: „Mihandseid sea tempe kõik veel näha ei saa...“

Rõhkam aga lidus karjamaalt eemale ja ikka veski poole, nii mis vähegi jaksas.

Noorem rahvas ja lapsed, olles lõppeks võitu saanud naerukrampidest, ei püsinud enam paigal, vaid hakkasid veski poole jooksa ja ka vanemad inimesed vajusid neile järele. Taheti lähemalt näha, kuidas see jant lõpeb.

Mikk, Prits ja Leeni, kelle ebaharilik ratsutamine tegi päältvaatajatele nõnda palju nalja, ise ei saanud nautida seda mõnu, sest nende seisukord oli ikkagi küllalt tõsine. Olles praegu mõnusasti edasi kantud Rõhkami poolt, nad polnud siiski vabanenud sikli salapärase võimu käest, mida mootori hirmuäratav põrin küllalt selgesti tunnistas. Seepärast tuli siklisõitjail olla valmis uuteks ootamatusteks.

Kuid vaatamata kõigele, siklisõitjail hirm ja surmakohutus oli lahkunud ja see võimaldas rahulikult vaadata seisukorrale. Tuim-Prits, kes vaatas elule üldse vähem tõsiselt ja oskas lugu pidada naljast, tundis selle seisukorra olevat päris mugava. Kultide, orikate ja emiste seljas ta oli ratsutanud lugemata kordi, aga ta ei olnud oodanud niisugust uhket sõitu kui nüüd — rikka möldri tütre Leeni kõrval möldri vana kuldi Rõhkami rasvasel kühmal. Ka Leeni muheles.

Mikul aga ei olnud aega mõnuleda. Ta teadis, et esimesel pilgul, kui sikli rattad puudutavad maad, sikked nagu mõni muistne pooljumal uuesti saab tagasi jõu ja hakkab kihutama tormikiirul. Miku mureks oli sel silmapilgul hoida siklit uutesse hädaohtudesse jooksmast. Seepärast Mikk hoidis kramplikult kinni sikli juhtpideimest.

Vana Rõhkam, joostes Veskimäe poole, ei läbenud teed otsida, vaid lasi nina järele otseteed aegade suunas. Roovikaiast läbi pugedes murdusid aiateibad ja aed vajus lāngu, aga pugemisel sikked oli siiski veidi jäänud peatuma päälmise rooviku külge.

Sellest oli jätkunud, et kult sikli alt sai minema lipsata ja nüüd plagas tuhatnelja veski juure. Samal hetkel ka sikked puhkes edasi tormama. Mikul jäi teha ainult väike pööre pahemale, et jõuda küla ümber ringlevale teele.

Nüüd võis siis uuesti alata Kitseküla ümber rataskaari sõit. Tõepoolest kujunes see siiski teisiti, kui keegi silmapilgul võis aimata.

Kitseküla rahvas Eediga eesotsas, jõudes küla nurgale, kust selgesti paistsid veski ja tee, nägid ainult veel, kuidas sikked kihutas männikutuka poole. Eedi kavatsus, saada sikked sea seljast kätte, ei läinud täide.

Kõik olid pettunud ja vaadati siklile segaste tunnetega järele. Kui aga sikked kadus männiku nurga varju, hakkas rahvas ootama teda teisest küla otsast jälle nähtavale tulevat. See lootus aga ei täitunud, sest sündmuste käik võttis ootamatu pöörde.

Mikk, jõudes männiku nurga taha ja lähenedes teelahkmele, tuli arvamisele, et ta kaaskodanikud võtavad sikli püüdmiseks tarvitusele jälle mõne uue viguri, mis võiks sikli ajada uuesti teelt kõrvale ja sõitjad asetada jälle hädaohtlikku seisukorda. Külma värin läbistas Mikku mõtte juures veel kord läbi elada möödunud koledusi. Ei, seda ta ei oleks suutnud! Seepärast Mikk, jõudnud suurteeni, ei pööranud siklit küla ümber ringlema, vaid juhtis selle linna suunas. Mikk lootis kuskil sündsas kohas teelt kõrvale pöörda ja säälingelda kuni mingisugune abi tuleb. Nõnda Mikk ka toimis ja mõne sekundi järele sikked kihutaski linnateed — eemale Kitsekülalt.

Kitseküla rahvas ootas tükk aega sikli tulekut männiku tagant ja kui hulga ootamise järele sikked ikkagi ei ilmunud, arvas, et see on joosnud metsa puude vastu või hukkunud mõnel muul viisil. Rutati siis sinna vaatama, kus sikked oli silmist kadunud. Jõudes teelahkmele nägi rahvas värskeid sikli jälgi pöörvat linna poole. Nüüd oli kõigile korruga selge sikli ilmumata jäämise põhjus.

dustega. Samuti meeski ei näe oma naises, kui ta teda armastab, tujukat ja tülihimulist naist, vaid seda hääd, puhast, kaunist ja meeldivat noort tüdrukut, keda ta kord õppis armastama.

Armastus ei näe halba, ei mõtle halba ega tunne halba, ta tunneb ja näeb vaid hääd, puhast ja tõelikku. Rõõmu ja päikest levitades kulgeb armastus läbi maailma, puhastades ilma kuhu iganes tuleb. Armastus ei näe inimesis halba seepärast, et tal on tarvis näha alati hääd.

Milline peaks olema küll maailm, kui armastus ei näeks inimest sellena, milleks Jumal teda on loonud, vaid sellisena, milleks viha ja valestimõistmine teda kujundavad?

Üks tark mees ütleb: „Armastus on elujõud.“ Ja seda see tõepoolest ongi, suurim jõud maailmas. Armastus viib maailma edasi. Ei ükski inimlik jõud pole osutunud nii mõjurikaks. Mis muu võikski inimest tõsta kõrguste ja pühaduse poole!

Orison Swett Marden.

Reisiseiklust Egiptusest.

Järg 8

Kaugelt kostsid katkendlikud araabia sõnad, miski hüüd kajas õõvaikusse, liiv ragises raskete sammude astudes. Üliloomulikult suur, veidra kujuga hall olevus lähenes mulle; ta kerkis suitsukas-punase kuuketta tagapõhjal esile terava siluetina, — ratsa beduiin kaamelil. Äkki süttis otse minu ees tulitikk, ta väikese leegi valgustades hetkeks tõmmu nooruri karme näojooni. Kõrvalevisatud tulitikk sattus mu käele ja mu tahtmatu liigutus avastas suitsetajale mu juuresolu... Lõpp mu suurepärasele üksindusele.

„Oh, vabandage, ma ei näinud

teid! Tere õhtust! Te kõnelete ingliskeelt, kas pole tõsi? Ma oman loa, et olla juhiks, näete, siin on mu number. Ma ei võta palju, sir (loe: sõör).“

„Ei, mu armas,“ ütlesin rahulikult, kuid üsna otsustavalt. „Võin sulle ainult soovitada mitte asjata aega raisata. Ma pole huvireisija ja pean homme nälgima, kui ei leia tööd. Mul on taskus seitse piastrit ja üks prantsuse frank. Pääleselle tahaksin meelsasti jääda üksi. Niisiis: hääd ööd!“

Kui ma arvasin, et teda sellise sõnumiga jalust raban, siis andis see tunnistust ainult sellest, et

mul polnud veel vähimatki aimu egiptlasest juhi päletükkivusest. Sellepääle ta esiteks hakkas kõnelema kolmest šillingist, siis kahest ja lõppeks ühest, mille eest ta olevat valmis ümberringi mulle kõik näitama ja seletama.

„Ma juba ütlesin, et mulle pole juhti vaja ja tahan jääda üksi!“ ütlesin ja läksin tast eemale.

Ta tuli mulle järele ja hakkas mind veenma, et õõsi uitab siin palju rõõvleid ja vargaid ja... noh, ainult üks šilling — ta oleks rahul kõigega.

„Ma ütlen sulle veel üht,“ urisesin kurjasti, „ma annan sulle oma frangi. Kuid mitte selleks, et sa mulle midagi näitaksid või jutustaksid — seda võin isegi, sinust mitte halvemini, — vaid sinu ülesandeks jääb, et ükski teiemaalastest, kuni ma olen siin, ei tuleks mind tülitama.“

ÕPILASED!

Praegu ilmub

LOODUSE KULDRAAMAT

II sari (nr. 14 — nr. 26).

Üle 3200 lk. teksti, umbes 300 ühevärvilist ja 40 mitmevärvilist pilti.

„Kuldraamat“ on Teie parem ning lõbusaim sõber.

„Kuldraamatu“ teises sarjas esinevad:

K. Michaelis: Bibi suur reis.
S. Lagerlöf: Nils Holgerssoni imelik teekond läbi Rootsi. Kahes andes.
S. Brody: Egeri vahvad õppurid.
Sven Hedin: Seiklused Tiibetis.
R. Kipling: Julged merimehed.
K. May: Winnetou.
M. M. Dodge: Hõbeulsud.
R. Haggard: Madalmaade vabadusvõitlus.
R. Baumgartner: Pettekuld.
Walter Scott: Taisman.
L. Bousset: Pariisi tänavapöialise reis ümber maailma. Kahes andes.

„Kuldraamatu“ teine sari maksab broš. 25 kr., järelmaksuga 27 kr. (5 kr. tellimise allakirjutamisel ja 22 kr. osakaupa 5 kuu jooksul). Üksiku raamatu hind 2 kr. 70 senti.

Raamatuid võib tellida ka köites: raamatukoguköide — à 40 s. paberköide — à 30 s.

„Kuldraamatu“ esimest sarja (nr. 1 — nr. 13) on saada veel püütud arvu hinnaga 25 kr. — Tellimiseraha võib maksta KÜ „Looduse“ posti jooksvale arvele 2055.

K/Ü. „Loodus“ — Tartus.

Mahvi pääratik hävineb.

Kui sel hommikul oleksite astunud Salumetsa kööki, siis oleksite pidanud mind tõesti pere kokaks või ükskõik kelleks, aga mitte keemikuks.

Mu ees köögilaual oli maail-

matu hunnik sibulaid, millelt võtsin päris rahuliku südamega maha nende koored. Mahvi askeldas pliidi juures ja püüdis mulle perenaise asjatundlikkusega selgeks teha kõik värvimise

Noh, kõnele ruttu: jah või ei, ja enam mingisuguseid muid kõnelusi.“

„Jah! Halb aeg, välismaalasi pole veel ega saa midagi teha. Lähme, ma juhatan teid sfinksi juure.“

Peenliiv, mida mööda kõndisime, säntendas madalal seisva kuu valguses pronksist laastudena. Siin ja sääl haigutasid pilkas-pimedad kividega vooderdatud häilud*) ja valendasid *) sügavad augud.

ähmaselt ebaselged mahavarisenud müüride piirjooned. Korda kaks mu saatja avas harjumusest suu, andmaks miskisugust mõttevaest seletust, kuid avameelne „Suu kinni!“ millega ma

teda kohe peatasin, sundis ta vaikima. Lõppude lõpuks ta leppis oma saatusega ega püüdnudki mind vastu mu soovi „valgustada“.

Äkki eraldusid pimedusest miski võimsa piirjooned, nad tõusid ikka kõrgemale ja kõrgemale — võimas looma keha, kuu suitsukast valgusest piserdatud, lõvi keha, mis kasvanud välja kõrve kivist, kõrgele tõstetud hiigelsuur inimese pää, pöördud udusse mähkunud Niiluse oru poole.

Langetades pää, tegin kiiresti käigu ümber selle keha ja tõusin uuesti teda piirava häilu servale. Alles siis pöördusin ümber.

Istusin ja hakkasin vaatlema.

oskused ja tarkuse. Kuid ma ei pannud tema lobisemist tähelegi ega lasknud end oma töös põrmugi segada. Sest mis teab üks kõõgi Mahvi ka keemiast!

Varsti oli laual terve mägi sibulakoori. Panin nad patta, valasin veega üle ja asetasin tulele keema. Paari tunni pärast, kui sibulalehed juba hästi olid läbi keenud, kurnasin vedeliku läbi riidetüki ja sain niiviisi ilusa kirsipruuni värvivedeliku.

Jäi asuda veel värvimise juure. Tahtsin kohe alustada rätiku värvimist, kuid Mahvi ei lasknud. Ta tahtis, et ma ennem mõne odavama riidetükikesega proovi teeksin, et näha, kuidas värv päale hakkab ja riie välja näeb.

Olgugi, et see mulle hästi ei meeldinud, otsustasin Mahvile siin järele anda. Lasin vedeliku ära jahtuda, nagu raamatus kästi, ja panin riidetüki värvivedelikku ja tõetsin siis värvipaja uuesti pliidile.

Imelik on naistega, niipea kui nad sõbraks saavad, muutuvad nad otse talumatuiks. Nii ka Mahviga. Värvivedelik ei jõudnud veel keema hakata, kui ta äkki pistis hädaldama:

„Issakene, aga soola unustasid hoopis panemata!“

„Milleks sool?“

„Milleks? Tarvis on, nii tehakse ikka.“

„Milleks lisatakse värvile soola?“

„Kui juba kord lisatakse, tähendab on see tarvilik, mina rohkem ei tea. Ma lihtsalt ei saa aru.“

„Mis siin aru saada on? Sina, Mahvi, ei suuda aru saada seda, et mina ei või töötada, kui ma aru ei saa. Töötad ilma aru saamata, müttad nagu kotis. Mina nõuan aga täielikku selgust ja arusaamist, mis pärast üht asja just niiviisi tehakse, aga mitte teisiti.“

„Tõesti, ei saa ma aru. Mulle näib, et soola patta panemine ei ole suurem kunst, vaid väga lihtne toiming.“

Lõppeks ei saanud Mahvi ikkagi aru, millest siin aru saada tuli.

„Hää küll,“ nõustusin viimaks. „Panc katlasse mida soovid: pipart, vürtsi, soola, sibulaid, loor-

beri... Aga mis sellest surimurist välja tuleb, selle eest mina ei vastuta, vaid sina, Mahvi.“

Ka nüüd tuli alluda Mahvi taatele ja värvida soolaga. Kuigi sool värvimise juures tarvilik ei ole, lootsin, et ta ka kahju ei tee.

Mõne aja pärast võtsin riidetüki pajast, pesin läbi külma vee ja riputasin nõõrile kuivama. Värv tuli minu meelest lõpmata ilus — helepruun nagu sügislehestik.

Nüüd oli värvimiskord rätiku käes. Kolm päeva jändasin sellega. Millegi pärast jäi rätik ikka täpiliseks ja laiguliseks nagu sebra Aafrika rohtlas.

Selgus, et värvimise asemel oli rätik minu käes viimaks hoopis ära määrdunud.

Värvisin ja pesin, pesin ja värvisin. Kuid miski ei aidanud. Värv oli minu teada küllalt tugev ja hää, pestes päält ära ei läinud. Aga need neetud laigud ja plekid! Lõppeks ei kannatanud vaene rätik enam minu karmi kohtlemist ja lagunes mu kätte hoopis ära.

„Jas Mahvi räägib, mida tahab. Temal olla ikkagi õigus. Sõbrad, ärge te ühti uskuge Mahvi juttu. Kui rätik oleks olnud rätik, aga mitte vana kalts, kui värvipada suurem ja Mahvit mitte segamas, asi oleks lõppenud palju õnnelikumalt. Kindlasti!“

Aga riidetüki värvisin ikka päris hästi ära. Praegugi hoian seda enesele alles. Mul on küllalt sellest, et tean, kuidas värvida tuleb. Mis Mahvi minust arvab, see mind ei huvita.

See on vast seekord kõik. Edaspidi, kui elu ja tervist, kuuleme ja näeme veel üht ja teist huvitavat noorte keemikute ja töösturite tegevusest.

Ainult niipalju pean veel seekord tähendama, et meie noorkotkaste salk „Vaprus“ korraldas hiljuti ühise lipuriide värvimise koolimaja köögis. Riide ja värvi osasime poest. Mina olin tööjuhataja. Tagajärjed olid väga hääd, saime ilusa lipuriide — ja järgmisel koondusel tõmbasime vardasse lehvima juba oma vabrikus värvitud riidest ja oma valmistatud sini-must-valge lipu.

G. Pöldmann.

huuled naeratavat salapärase naeratusena. Puhu oli ta näjaka ilmega, täis väljendamatut, ükskõikset põlgust, samas ta pilk muutus nukrutsevaks, hardaks, kurvaks, siis uuesti karmiks ja julmaks ning äkki rahulikuks ja õrnaks, täis arusaamist hädusest ja tarkusest. Kõik, mis sünnib inimese südames ja peegeldub inimlikul näol, on nende huulte väljenduses, nende igavikku jäetud silmade pilgiga saavutanud kõrgeima täiuse.

Äkki langes tume vari kivistele näojoontele — ratsanikud kaamelitel laskusid mu järele luute alla. Esimene ratsanik pöördus ülejäänute poole ja tõstis käe.

Ikka puhtamini ja helendavamalt valgus kuuvalgus sfinksi näole, varjud saalisid mööda ta näojooni ja löid liikumise, löid elu illusiooni. Ajuti näisid need

Tall. P. M. N. VII rühma aastapäev.

Noorkotkaste Põhja Malevkonna juures tegutseb edukalt nais-osakond V, VI ja VII rühmade nimetuste all. VII rühm pühitses 11. XII oma 5-dat aastapäeva. Avar „Noorkotkaste Kodu“ saal oli täidetud mitme-sajaliikmelise vanemate- ja külalisperega. VII rühm seisis saalis poolkaares — kaunis rida sinirõivalisi pidulikke noori. Päälik, prl. Talts, esines rühma tegevuse aruandega, millisest võis järeldada, et rühm on tegutsenud suure innu ja eduga. Järgnesid tervitused kaastõitlejailt. Tervitusi oli saabunud ka Võru gaidide malevalt ja Viljandist. Aktus lõppes hooga rühmalauluga.

Aktusele järgnes lõbus koosviibimine talviselt dekoreeritud saalis. Noorkotkaste Põhja Malevkonna mänguõhtud, on kujunenud eriliseks, võiks öelda isegi eelistatavamaiks õhtuiks, sest siiani on nad alati leidnud hääd vastuvõttu niihästi noor-

kotkailt kui ka nende külalisilt. Tantsude ja mängude vahele oli poetatud rikkalik ja huvitav eeskava. Eriti köitis vaatajaid lõkkepilt laulu, kuljuste kõlina, viiuli ning kitarriga kaasmänguga. Lauldi mitmel häälel „Aisakellukesed“, millele andka E. Reiteri viiul otse nuttis kaasa. Teiseks suurnumbriks osutus malevkonna muster-tantsugrupi esinemine rahvatantsus pr. Lipu ja hra Saarna juhatusel. Tantsiti hoogsalt „Labajalga“, „Kangakudumist“ ja lõpetati ringmänguga „Oh seda elu ja õnne“. Lõppeks tõmmati ka publik ringmängu hulka.

Muust eeskavast oleks nimetada viiuli ja klaveri soolosisid melodeklamatsiooni, mitmeid tantsuetekandeid, pantomiimi „Ööhulgused“ ja palju muud. VII rühma aastapäev püsib kaua meeles järelaimamisväärt õhtuna mitte üksi oma sisu, vaid ka korra poolest. Ego.

Jamboreest Ungaris 1933. a.

Peab ütleva, et see on kõik väga kena asi. Selle taga peitub aga päale selle muster-laagri, ilusa maastiku, rahvusvahelise ühistunde ja kõigi säärase õilsate ideede üks väga suur „aga“. Sest kui lugeda neid suuri arvusid, siis imesta tahes või tahtmata. Näiteks laagrimaks 35 kr. Olen ise laagreid korraldanud ja olen laagreis käinud ning tunnen neid olusid. Eestis läheb päevas poisilt söögi pääle 50 s., siis laagri ülesehitamise kulud ja ekskursioonid. Koostame siis olusid arvesse võttes järgmise tabeli:

1) Söögikulud isikult (16 päeva, 75 senti) 1200 s. 2) Laagri ülesehitamise kulud isikult 600 s. 3) Ekskursioonid (isikult) 700 s. Kokku 2500 senti.

„Et vältida kõiki segavaid küsimusi, siis avaldan teile selle pisku, mis me arvatavasti teame sest sünnitusest: ta on tahatud loomulikult kaljust kivitahujate poolt, kes olid Heffreni püramiidi töödel. Nii siis pole see looming tekkinud valitseja käsul, vaid vabalt rahva enese loodud. See on muistse egiptuse rahva sügava olemuse, ta mõtete vaimete ja lootuste kehastus. Vaadake ja vaigigem.“

Kume hääl vaigis, õpilased ja õpetaja vaatlesid vaikides kivist raidkivi...

Kuu oli juba kõrgel taevas, müra ja käre lähenes jõuk turiste, kõrvest puhus jahe tuul... Mulle meelestus eelseisev pikk tee ja ma tõusin üles.

„Kas tahate veel midagi vaadelda, sir? Heffreni väravaid, viienda dünastia hauakambrit?“ küsis mu juht, siiani sõnatult ja vaikides minust taamal kükitates istunud, ja hakkas hõõruma kohmetanud käsi.

Ma keeldusin.

Saime siis 2500 senti, aga laagrimaks 3500 senti. Kuhu jääb umbes 1000 s.? See jääb juba arusaamatuks.

Kui mõni arvab, et arvud on väikesed, siis see on kahtlane, sest söögirahad olid juba poole suuremad. Ja ülesehitamise kulud 600 s. isikult pole ka sugugi vähe.

$600 \text{ s.} \times 30.000 = 18.000.000 = 18 \text{ milj. senti.}$

Usun, et sellest jätkub. Sest ega need laagriehitised ole mõned püsivad ehitised! Need barakid (pangad, kinod jne.) lammutatakse pärast laagrit jälle.

Samuti on ekskursioonikuludeks 700 senti küllaltki suur summa. Olen ekskursioonil käinud (olgu ei veoautol) Tartust Võrru, Munamäe-

„Ei, ei taha. Aga mis laulmine see on sääl?“

„See ei kosta säält, kuhu teie näitate, sir, — see on säält alt-poolt, — minu külast. Lubage end kutsuda mu isa majja klaasi kohvile. Ja võibolla tahate ehk sääl vaadata derviiside tantsu? Kõik ameeriklased armastavad seda vaadata.“

„Mispärast ameeriklased? Ega's mina pole ameeriklane, vaid sakslane. Ma vaataksin meelsasti tantsu, kuid mul on aeg koju minna.“

„Aa, teie olete sakslane!“ hüüatas poiss tõsise vaimustusega. „Ei, ärge minge koju, enne kui te pole joonud meil kohvi, ma palun teid väga. Ka isa rõõmustab väga teid nähes, ta oli ühe saksa professori juures valvuriks, teda nimetati Borka, ja...“

„Borka? Ah, arvatavasti Borghardt.“

„Jah, jah, nii — Borka. Ka minul on sõber, sakslane, ta saadab mulle iga aasta kingituse.“

le ja tagasi ja see maksis 2 kr. Ei tea, mis erilised olud säälgi on.

See oleks üks punkt.

Aga veelgi kaugemale! Miks ehitatakse laagrisse kinod, teatreid jne.? Kas laagrisse minnakse seepärast, et kinod käia? Vaevalt. Võib ju olla, et sääl väga õpetlikke filme, võib olla skautidestki, näidatakse, aga laager pidi ju ise olema muster-laager, igapidi viimane „tehnikaim“! Ja mis mõtet on seda filmil näidata, kui ta igalpool ümbruses ongi. Minu arusaamise järgi oleksid need kinod ja teatrid kõik ärilised ettevõtted ja muud midagi, kus välismaalasi natuke koorida.

Samuti on lugu kauplustega, milliseid sääl küllalt saavat olema, ja näitusega, ega sinnagi rahata pääse.

On kindel, et iga skaut või noorkotkas, kes laagrisse läheb, jätab sinna kokkuhoidlikul elamisel ikkagi oma 1500 s., seega kokku vähemalt 5000 senti. Ja kui sinna oodatakse üle maailma 30.000 skauti, siis — $30.000 \times 5000 = 150.000.000$ senti, milline aga õige kohutav summa on. Kui need kõik oleksid eesti sendilised ja nad üksteise kõrvale tulpa-desse panna, 100 tükki tulbas, siis saaksime 1.500.000 tulpa, milliste kogupikkus oleks 150 km. See on juba kena rahavoor, päälegi välisvaluuta, mis Ungarisse rändab.

Meil saab 5000 sendiga kuus, s. o. 60.000 s. aastas üks lihtne perekond

ära elatada (usun, et see Ungariski teisiti pole). Sellest summast saaks siis 2500 perekonda (ehk umbes 10.000 inim.) aasta otsa elada.

Kokkuvõttes pean nentima tõika, et see suuretegevõte on pääle oma tähtsuse ka tähtis tuluallikas meie hõimlasile praegusel majanduslikult raskel ajal! Muidugi ei tule need summad ainult Eestist, vaid üle kogu maailma. Väino Lang.

Kulla Väino!

Sul näib ju õigus olevat, kuid meie ei saa seda kolossaalset ettevõtet, mille aineline külje taga seisab ikkagi hiigla väärtus noorsoo kasvatusse seisukohalt, mitte võrrelda oma Vapramäe laagriga või Munamäe ekskursiooniga.

Pole põhjust kellegagi vaidluse astuda, kuna küsimus piirdub ainult arvudes, millest Ungariski kindlasti täpset ettekujutust pole, kuna ülemaailmse suurlaagri korraldus on hiigla riskantne ettevõte, kus olude tõttu võimatu ette näha täpsemalt võimalikke tulusid ning kulusid. Näitena isegi meie skautide suurlaagri kõigist väljaminekuist langes üksnes transpordi kuludeks üks kolmandik.

Tulevikus loodame Sinult aga kindlasti mõne küsimuse avaramat käsitlust — sul ju andi ja julget sõnavõimet — mille avaldame meel-sasti kas või vaidluskorras.

Toimetus.

Ühest kodutütarde suvimatkast.

Eelviimane päev Tartu tütarlastegümnaasiumis. Askeldusi ja ettevalmistusi järgneva päeva lõppaktuseks. All jalutusruumis ootavad ilupuud aetusjärjekorda. Üle selle kihina-kahina kostavad joonistusõpetaja korraldused dekoratsioonitoimkonnale.

Meie, kodutütred, koondume ajalooklassi, et pidada nõu kavetatava matka üle, mille korraldamismõte kerkis esile viimastel koondustel. Arutelles mitut matkavõimalust, otsusta-

me korraldada seitsmekümnevii kilomeetrilise matka Tartumaale: Viljandi teed Puhja ja säält Aruküla, Elva ja Nõo kaudu tagasi Tartusse. Ööbimise näeme ette kahe koolisõtsi juures.

Möödus suursündmus — aktusepäev, saime tunnistused kätte, nägime endi ja teiste rõõmust säravaid pisaraid pidurdavaid silmi, nägime veel kooli lõpp-päeval paljugi ja jätsime koolimaja suveks jumalaga.

Kokkulepitud ajal, 13. juuni hommikul, kogusime Toome orgu. Meid oli arvult üheksa, matkajuht — õpetaja-rühmaema — kaasa arvatud. Matkajuht vaatas üle reisivarustise. Kaasas pidid olema hädatarvilikud toalettesemed ja mõned võileivad esimeseks näljakustutamiseks, sest toitu pidime hankima teeäärseist taludest.

Selgus, et Loorel oli kaasas korralik käsikohver peaaegu nädalase toiduvarustisega. — „Kulla Loore, siit peate küll poole koju saatma,“ lausus matkajuht, rasket kohvrit kergitades. Loore avabki kohvri, sorib selle sisu ja arutleb: „Mis ma siit õige koju pean jätma? Sink — ei, sinki ma ei jäta. Mune ei või ka jätta, sest need ju see päris söök ongi, ja ega mul neid võileibugi nii ülearu ole. Ona-küpsetatud biskviitkooki ei jäta ma aga iialgi koju,“ lõpetab ta, toonitades sääljuures, et tal olevat hää söögiisu. Siiski polnud midagi parata: Loore pidi osa toitu emaga koju saatma, kes teda oli tulnud saatma.

Üldiselt jättis reisivarustis palju soovida, sest paljudel täitsid seljakottide aset kooli-portfellid. Sellest saame aga üle. Järgmiseks matkaks valmistame endile kindlasti selja-

NOORTE TÖID!

Sügisõhtu talulares.

Valjusti ulus tuul. Kord kiunus ta, rauges siis ja puhus jälle uue jõuga. Tummalt kohises kuusik, nagu tundes kahju aias seisvatele, küüruvajunud õunapuudele. Tasa sahistas vihm pekstes külmi piisku katusel ja aknale. Suurte pilvede vahelt paistis mõni vilkuv täheke ja heleda kuusirbi vari. Raksudes põlesid oksad ahjus ja pildusid kustuvaid sädemeid laiali. Tasa räägivad inimesed,

nagu kartes eksitada tuule mõlu. Mustad varjud nagu vaimud roomavad seinal. Tasa tiksuh kell. Räägitakse vesteid sügisvaimudest ja halvust ilmüst. Kõiki valdab õudsustunne. Ühe-tooniliselt vurab ema vokk. Puhutakse tuli ja minnakse puhkama. Väljas ulub tuul ja kohab kuusik endiselt, vahest veelgi valjemini, kuid pererahvas läbi raske une ei kuule enam õhääli. Puka algk. V kl. õpilane L. K.

Raadio-lasestund meie koolis.

Tallinna XII l. algkooli seina-ajalehest „Meie Hääl“.

Järgmine lastetund on meie kooli teha. Lapsed valmistuvad agaralt. VI kl. õpilased harjutavad midagi lugema peenikese ja jämeda häälega: üks kõneleb ja teised küsivad ja räägivad järjest vahele.

Mis see just on, teised klassid veel ei tea. Ei tea, kas VI kl. isegi teab tervikuna. Valitud on ju kõigest 5 last.

III kl. õpilane Tõnisson kõneleb, II kl. õpilane laulab pisi-keste laste soolo-laulu.

Raadio-onu, härra Moor, tuli täna ise meie kooli. Tahtis kuulda neid palu, millega lapsed kavatsevad esineda. Raadio-onu kuulanud muheldes ja lõpuks teinud mõningaid parandusi. Üldiselt jäänud aga väga rahule ja olnud kõigile väga viisakas.

See oli kõik õpetajatetoas.

Siis läks raadio-onu saali, kus oli parajasti vahetund. Skäl on klaver, ja väike laps pidi laulma.

kotid. Ka puudus meil kodutütarde vormirõivastis, mida veel ei oldud suudetud teha.

Täpselt kell pool seitse hommikul lahkusime Tartust. Ilm ei töotanud just kõige paremat. Jdataevast tõusid pilved, ähvardades katta päikest. Meie tuju aga see ei rikkunud. Pikas haneceas ruttasime rõõmsatena vastu küllalt pikale teekonnale.

„Niiviisi rutates ei jõua me küll õhtuks Puhja,“ hoiatab meid matkajuht, meenutades vanasõna: „Mida tasemini sõidad, seda kaugemale jõuad“.

Meie aga kinnitasime, et ega me väsi, võiksime või terve tee peatusteta maha käia. See oli aga öeldud kergemeelselt. Kümme kilomeetrit ära käinud, olime kõik nõus puhkama ja einestama, pöördusime tee ääre tallu, kus elas Loore ristiema.

Päälle lühikest peatust algasime jälle matka, käes lepikust lõigatud kepid. Loore on kaunis väsinud oma kohvri kandmisest. Väheseks ajaks jätab ta selle Lilli ja Leida kanda, kuid ainult vähekeseks ajaks. Viimaks leiab ta uue kandmisviisi. Ta kisub tee äärest rukkikõrsi ja võtab nendega kohvri selga.

„Noo, hoopis kolmas asi kohe,“ lausub ta. Teised on asetanud omad portfelligid reisi-kepike vahele, kuhu varsti sobitab Looregi oma kohvri, jättes selle teiste kanda, kuna ta ise laul-

des sammub teiste ees. Nii ta teeb ikka, ega's Aino teda põhjusteta nimeta „poolparasiidiks“.

Ulila soo alates on abiandmine neile, kelle villid varvastel. Loorel ja Ainol kui lahutamata reisikaaslasil olid isegi ühtemoodi villid varvastel. Ka Lydia ja Meeri tarvitasid arstiabi.

Arstimisega valmis, algab pikim ja igavaim matk. Kahel-pool teed ääretu Ulila soo mustendavate turbaaukudega. Ah, see on nii igav! Tükk maad ära käidud, teeb mõni argliku ettepaneku puhata. Niisugust

Järg 8.

John silmitses Maryt uurivalt mõne sekundi ja lausus siis: „Hüppa, hüppa sisse“. Millalgi polnud ta näinud Johni sõitvat nii kiirelt ja osavalt. Oli suurim lõbu istuda Johni kõrval ja kihutada asfaltteel hommikusel karskes õhus, riiete lehvides tuule käes.

Kuni Seattle linnani ei teadnud Mary, kuhu John kavatseb sõita. Jõudes linna raekoja ette, John peatas oma „Lendava tähe“ ja ütles Maryle, et läheb raekotta vaid mõneks minutiks. Kuid Maryl tuli oodata autos kaks tundi.

II. VASTUVÖTT LENNUKOOLI.

Raekoja ooteruumis oli Johni kodulinnast pärit kaks noormeest. Üks oli Herman Lucas ja teine Dave Armstrong. John ei pöörnud esimesele suuremat tähelepanu. See oli naljaka välimusega, süütu näoilmega poiss, kes õppis colleges ning samal ajal teenis omale raha ja ülalpidamist öötööga autode töökojas. Kuid teise poisi, Dave Armstrongi, siinolek tegi Johni rahutuks. Talle näis, et ükskõik kuhu ta ka ei lähe, ikka on Armstrong temast jõudnud juba ette.

Armstrong kutsuti sisse esimesena, sest tema nimi algas A tähega. John veendus siin veel kord selles, kuivõrd tähtis on omada nime, mille algtäht asub tähestiku eesotsas.

Armstrongi komisjoni tupp minek esimesena valmistas Johnile meeleshärma, kuid ta püüdis end lohutada mõttega, et Armstrong ei kannata katseid välja ja kukub läbi. Ta oli kuulnud, et katsed olid üsna rasked. Räägiti, et katsealuseil lastakse hoida teravotstega nõela pöidla ja nimetissõrme vahel ning siis kõlab üsna parema kõrva lähe-

ettepanekut ei võta teised muidugi kuulda, sest „kodutütar viib alatud töö lõpule“. Nii oligi. Enne me ei peatu kui Kavildas.

Ongi Kavilda. Laagrikohta valime jõe kaldale, kaunis silla lähedale. Omapärane on sinne ümbrus. Oleme Kavilda ürgorus. Meie vaadet piiravad kõrged mäed, mis asuvad rööbiti jõega. Mäenõlvakuil haljendavad tõuvilja oraspõllud, kuid rukis juba lainetab. Mägede vahele kaob looklev tee, palistatud valgete kaitsepostidega. Vasakul pool teed on mäejalal talu. Paremal — mingisugune koobas-elamu, kus ka nähtavasti asub inimesi. (Järgneb.)

dal ja katsealusele ootamatult püstoli pauk selleks, et veenduda, kas katsealune kohkub ja kaotab külmavere, või omab te-rasnärvid. Võib-olla, oli see ka liialdatud.

„Johnson!“

„Jah, sir“.

„Astuge sisse Johnson.“

John järgnes sõjaväe mundris mehele.

„Teie vanadus?“

„Üheksateist.“

„Palju kaalute, Johnson?“

„Sada nelikümmend ja kaks naela.“

„Võtke riided seljast.“

„Nüüd see“, ütles arst oma abilisele kui John seisis alasti nende ees, „see on noormehe tüüp, millist vajame.“

„Just nii“, vastas abiline.

„Võib-olla on tal aga liig paks kõrva kuulmenahk või tubaka-suitsetaja süda, või veel midagi muud. Sellise suurepärase välimusega noormeestel on sageli sisemisi vigu.“

Arst asetas kuuldetoru Johni südame, siis kopsude kohale ja kuulatas. Siis pandi kummiside käsivarre ümber, et jõuda selgusele vererõhu üle. „Normaal — normaal — normaal“, teatas arst oma abilisele.

„Kui tool lakkab pöörlemast, siis püüdke oma silmad kontsentreerida seinal olevale märgile“, ütles arst. John pingutas kogu oma jõu, et pilgutamatult vahtida öeldud märgile seinal, kui pöörlev tool peatus. Samal ajal vahtis aga arst teraselt tema silmadesse, hoides oma näo Johni omast vaid kahe sentimeetri kaugusel. „Nystagmus — paremal — normaal“, teatas arst.

John luges valgustatud kaarti pimedas ruumis esmalt parema, siis vasaku ja siis mõlemi silmadega; ta kuulatas teraselt taskukella tiksumist mitmesugusest kaugusest ja balanseeris kinnissilmil ühel jalal. Teiste sõnadega, arst katsetas Johni silmi, kõrvu, südant, tasakaalu võimet, vererõhku ja koosseisu.

„See on kõik, Johnson. Teie võite riietuda.“

„Kuulen, sir.“

Mis sääl sees käimas oli, sellest Mary taipas alles siis, kui nägi Dave Armstrongi majast väljuvat.

„Hei,“ hüdis Dave, „mida Teie siin teete?“

„Ootan John Johnsoni.“

„Ta võib väljuda iga silmapilk. Jäi riietuma, kui väljusin.“

„Riietuma?“

„Nad vaatavad kõik meie kopsud ja maksad läbi,“ ütles Dave, „ma ei aimanudki varem, mida läheb kõike tarvis, kui tahad saada lenduriks.“

„Lenduriks?“ imestas Mary.

„On sul vähemgi viga, siis leiavad nad selle kindlasti.“ Dave läks oma auto poole, aimamata, et andis välja Johni siiasõidu saladuse.

Nüüd Mary taipas. Küsimus seisis siis selles, et John püüdis pääseda lennuväkke. Pole siis ka midagi imestada, et John ei tahtnud teda võtta kaasa. Pole ka ime... kuid mida ütleb Johni ema?...

Kui John tuli trepist alla, vaatas Mary talle uurivalt otsa —

Zmelik mees Peterson //

1. Vaiksed meeletuletajad.

Nägin sõber Petersoni toa seinal silti: *Püüa kõigest väest!*

„Sa aimad järele ametiasutisi,“ ütlesin, „sää! on seintel: *Aeg on raha ja aeg on elu.*“

„Muidu unustame, mis vaja.“

Kuivatuspressi ilustas põletuskiri: *Seitse korda mööda, üks kord lõika.* Lauapaberile oli laiail paiskunud terve ahelik kõiksuguseid tarku manitsusi: *Mitte iial iseenesest kõnelda! Enam sõbralikkust! Kiiretele kirjadele kohe vastata! Tähelepanu oma sõnadele! Enne vaadata, siis teha! Oodata osata!*

„Kulla sõber,“ ütlesin, „vaata siia seinale.“ Sää! oli: *Selg sirgeks!*

„Vajun jah suurest istumisest looka,“ ohkas Peterson, tõusis ja ringutas.

„Pead enam sporti tegema, ka kehal elada laskma. Mina küll ei poolda ühekülgselt eluviisi.“

Sõber jäi nagu nukraks. „Peaksin vist küll enam tuule ja tormi käes seisma, veidi ka lõbutsema,“ arvas.

2. Väljakirjutised.

„Kust sa oled kõik need mõtted saanud? Kas ise välja haudunud või raamatuid noppinud?“

„Nii ja teisiti. Tihti on raamatus öeldud nii ilusasti, et hale hakkab ümber jutustada, omandan mõtte sõnasõnalt...“

Siin on väljakirjutisi.“ Ta osutas laual seisvale sedelipakile.

Võtsin selle kätte ja lehitsesin. Marcus Aurelius ütleb... Tuleb meele... jah, see oli härra, kes, kuigi Rooma keiser, magas paljastel laudadel ja kandis kodukoetud mantlit... Sedel ütleb: *Mõttele igal ajal sellele, et näitaksid üles oma tegudes kindlat iseloomu.*

Järgmine sedel on Nietzscheaga. *Ära heida kangelast oma hingest!* manitseb ta.

Järgmine — hispaania jesuiit Balthazar Gracian osava seltskonnainimesena õpetab: *Ära teotse kunagi ärritatud olekus, tagasihoidlikkus on tarkuse kindel tunnus, mitte laskuda halvas kuulsuses olevaiste tegevustesse...*

Ära mõista nii kergesti kohut tarkade inimeste tegude üle, hoiatab saksa vanahärra Knigge.

Inglise kuninga ihuarst J. H. Zimmermann, kes kirjutab nelja piibli paksuse raamatu üksinduse üle, ütleb, et ei tule kõik kohe lamama jätta, kui kõike kohe korruga teostada ei saa.

Täitsa minu mõte! Inglased nõuavad: „kin up“ (lõug üles). Tuleb hoida alati kukal kindlasti vastu kuuekraed, vaatamata et kehvasti läheb. Väliselt vähemalt peame olema ikkagi rahulikud halveimagi mängu man.

„Igaühel on väljakirjutised isesugused, valik oma maitsse järele. Lugesin kord ühe preili omi — oli puha Marie Underist, Igor Severjāninist, Sigrid Undsetist — puha lilledest ja tunnetest. Polnud ühtki tugevat, mehhist lauset,“ naeris Peterson.

„Kuidas väljakirjutised sulle tulusad on — neid sa ju kõiki silma alla ei riputa?“

„Loen sageli, tulevad siis ikka parajal

kohal meele. Kui juhtun kellelegi tugevasti vihastuma, nii et talle õige teravaid sõnu ütleksin, tuleb nagu taeva kingitus alati meele anekdoot Julius Caesarist, kes vihastatuna, enne kui midagi öelda, olevat hakanud arve lugema 1, 2, 3, 4, 5 jne., kuni viha olevat pehmenenud või hoopis lahtunud. Selle palakese meeletuletamine teeb mind kohe jälle kaineks ning rahulikuks. Sa ju tead, et ma olen loomult hirmus äge ja äkiline. Kui väike olin, lõin korra ühe poisi, kes mind õrritas, rusikaga pikali, jäi teine lamama. Sellest ajast hakkasin end taltsumata, vagaks tegema seda karvast ürglooma „viha“, kes istub inimese hingese...“

Toas oli juba hämar. Lühike talvepäev õhtunes. Vaikisime mõlemad tüki aega.

3. Isikliik juhtsõna.

„Nende väljakirjutiste puhul tuleb mul meele, et sinu raamatuis ja pabereis leidub sõna *pro vi* (jõu eest); see näib olevat Peeter Petersoni juhtsõna, eks ole?“

„Seda küll.“

„Minu juhtsõna on küll kangem. Mul on: „*Midagi mina ei jäta.*““

„Mõte on üks: mõlemad võitleme tugevuse eest.“

„Oleme nagu keskaja rüütlid, kel igaühel oli oma juhtlause, ühel: *ausus üle kõige*, teisel: *olen alati keskel*, kolmandal — *ei jää keisrist kunagi maha*. See ilus komme vääraks elustamist. Kui igal mehel on niioelda püha lause, milles kokku võetud tema aade, siis seisab see tal alaliselt meeles ja ta võitleb ning püüab selle mõtte hääks elada, kogu oma elu pühendada. Selline lause annab nagu selgroo...“

K. Našman

Prantsuse laste läkitus kõigile maade lastele.

Vaherahu mälestamise päeval, mida pühitsetakse Inglis- ja Prantsusmaal iga aasta 11. novembril, on tänava raadio kaudu edasi antud järgmine prantsuse laste läkitus kõigile maade lastele:

„Meie, Prantsusmaa lapsed, saadame terve maailma lastele sõpruse ja rahu. tervituse.“

Meie ei tunne teid, väikesed võõrad lapsed, me ei räägi teie keelt, teil on teised kombed, võib-olla teised mängud kui meil, kuid sellegipärast olete meie vennad; meil on ju nii palju ühiseid rõõmusid ja ühiseid kurbusi! Me armastame nagu teiegi ilusaid päikesepaistelisi päevi, mil võib mängida ja vabaduses hü-

pata.. Me armastame ilusaid raamatuid ja ilusaid jutte. Nagu teil, nii on meilgi soojus südames, kui meie ema meid suudleb ja paitab, meie meel on nagu teilgi kurb, kui ta meid noomib ja me teda nutmas näeme.

Me tahame teile öelda, et olete meile armsad ja me tahaksime ühineda teiega, kaugusele vaatamata, — selleks, et töötada koos rahu hääks seeläbi, et püüame paremuse ja õigluse poole.

Tahaksime ühes teiega luua maailma, kus ei oleks enam sõda, kus kõik inimesed on hääd ja rõõmsad ja kõik teineteist nagu vennad armastaksid.“

nagu teeks seda iga tütarlaps, kes lahtises autos on pidanud ootama üle kahe tunni. John ei seletanud midagi ja Mary ei pärinud ka sõnakestki.

Oli kaks põhjust, mispärast John vaikus.

Esiteks, ta kartis, et Mary jookseb ema juure ja avastab kogu saladuse. Teiseks, ta ei teadnud katse lõpptulemusi, kuna läbikukkumise puhul oleks olnud häbistav sellest teatada Maryle.

Mary sai aru Johni pääs liikuvast mõtteist. Ta leppis sellega, et küll John jutustab ise kõik parajal ajal. Üks mõte aga välgatas tema pääst läbi. Tal polnud hääd päevapilti endast, päevapilti, milline oleks olnud küllalt passilik Johnile, kui see siirdub sõjaväljale. Kindlasti John palub temalt päevapilti.

Jah, ta peab muretsema mõned hääd ülesvõtted endast...

Sest päevast pääle John käis ringi säravil silmil. Pää oli tal püsti, nagu kuulataks ta alati kuskil kaugel õhus kostvat tiibade vürinat.

Kuid see näilikult allasurutud ja peidetud elevus puutus kohe silma Johni emale, kes aimas instinktiivselt, et Johni elus on sündinud suurim murrang.

Tal polnud kaua oodata. Järgneva nädala sündmused tõid tõe päevavalgele.

Mitte nuusutamiseks.

„Härra kaupmees, sel vorstil on halb lehk juures. Kas ta ehk mitte liig vana ei ole?“

„Palun väga, vorst ei ole mitte nuusutamiseks, vaid söömiseks.“

J. Akurater: Sulaspõisi suvi.

Selles on nooruki ülekeevat temperamenti, elamuste vahetumat ja haaravat tõlgitsemist. Meil ei ole vist ühtki teost, ei algupärast ega tõlget, kus maaidüll nii veetlevana ja elavana oleks kujutatud, et nagu oma liikmejatkudes tunned mõnusat naksatust, ringutades puhanuna pärast rasket heina- või viljalõikustööd. Suvepäikese lõõm, jaanipäeva võlu, tantsutuhinad külasisimmanil, noore südame igatsuse tuiked ja valud — see kõik on leidnud siin kuuma ja kirgliku sõnastuse. Ikka meenub seda lugedes Suit-su ilusaim „Elu tule“ laul:

„Noor olla on kevadet rinna sees kanda...“

Unistaja.

J. Parijõgi: „Jaksuküla poisid“.

Huvitav, omapärane teos külapoiste elust. Elavalt kujutatakse sää! kuidas poisid „Tasujat“ lugesid ja siis täis püha viha mõisa müüri ja põõsastiku vastu võitlesid! Kuidas koolis jõulupuu oli, kuidas jüripäev möödus, Kalle-Kustist, karjas käimisest, kätemaksust ja kümnest teisest asjast. Kõik on nii huvitav, et parem ei või tahtagi! Siin näeme jällegi J. Parijõge osava jutustajana. Keel ladus ja arusaadav, nagu Parijõel ikka. Kindlasti kuulub see teos paremate hulka eesti noorsookirjanduses. Väärt lugeda! Micki-Hiireke.

Arvid Lydecken: Tähtede maailmas.

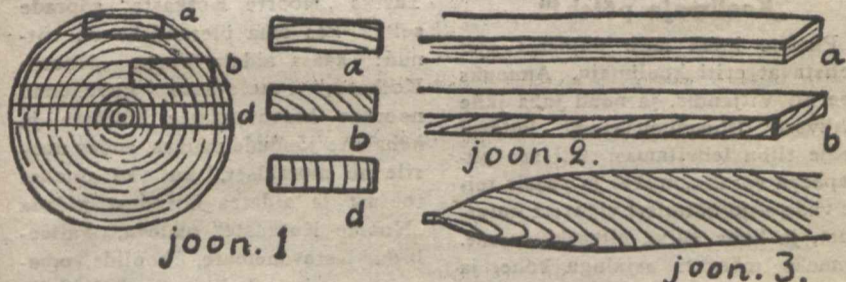
Hei, sõbrad, kas olete juba lugenud seda ülihuvitavat raamatut? Mina olen. See on tore ja fantastiline jutt tulevikust. Osavasti kujutab sää! kirjanik, milline elu on aastal 2240, kuidas kõik inimesed aina lendavad ja kuidas marslased, s. o. Marsi elanikud, Maale pääle tungivad, kuidas juhust ja teadus päästab Maailma, kuidas inimesed Marsile sõidavad, ja Marsi hukkumine ja kõik. Lugege ainult, ja te kõik ütlete, et see on üks käre jutt! Micki-Hiireke.

Minu omatehtud suusad.

Varsti on jõulud. Ja sellega läheneme ka suusatamise hooajale. Töökodade ja spordiäride laod täituvad suuskadega: toredad kollakas-pruunid saledad suusad. Kui armas on neid vaadelda; veel armsam on tarvilise rahaga taskus valida endale sobiv paar. Kel aga seda raha ei ole, või kes elab maal, kus kauplustes suuski ei leidu, kas peab see ilma jääma? — Ei peal oleme ju noored Robinsonid; oleme juba ise endile seepi valmistanud; saame ka suuskadega hakkama! Tean, et hakkama saate; palju poisse on minu juures suuski teinud; alles mineval

tislerilt ostame, on lõigatud nagu joonis 1 näitab. Aastarõngaste läbilõikamise suuna järele eraldame kolm tüüpilist juhust, mis märgitud a, b ja d-ga. Laud b, viltu läbijooksvate aastarõngastega ja kõik temasarnased ei kõlba meile. Tarvitada võime ainult laudu, millel jooksevad aastarõngad nagu joon. a ja d näitavad. Laua ostmisel peab seda silmas pidama. Pikuti peab laua süü, küljelt vaadatuna, laua pinnaga rööbiti jooksuma (joon. 2 a); jookseb süü viltu vastu pinda (joon. 2 b), siis suusk ei anna end hästi painutada. Vähene vildakus ei tähenda palju,

talvel üks väike, algkooli IV. klassi poiss meisterdas endale kaks paari ilusaid suuski. Robinsonidel, kel ei ole tarvilikke abinõusid ega tööjuhatajat, kes tohivad loota ainult enesele, neile tahan siin jutustada suuskade valmistamisest.

MATERJAL.

Raskemaid ülesandeid on korraliku materjali hankimine. Oleneb ju sellest suurel määral suusa häädu. Töökäiku metsapuust kõlbuliku lauani meie ei või ise läbi viia, juba tema kestvuse tõttu. Nõutav on kõigepäält, et puu oleks täitsa kuiv ja terve. Laud peab olema saetud puust, mis lõigatud kesktalvel, kui mahla sisaldavus on kõige väiksem, ja peab vähemalt aasta otsa kuivama, olles säälijuures kaitstud päikese ja vihma eest. Kunstlikult kuivatatud puu on sageli alaväärtuslik; eriti kui säälijuures tarvitatakse liig suur kuumust, mille mõjul puu muutub praguliseks ja rabedaks. Toores puu on täitsa kõlbmatu; ta kuivab pärast kõveraks ja seda viga on siis võimatu kõrvaldada, sest märjaks saades suuskisub iga kord uuesti kõveraks. Hää laua saamiseks oleks kõige parem tisleri poole pöörduda, kellel tagavaraks kuivi laudu; saeveskil neid vaevalt leidub.

Teine küsimus on, kuidas peab laud puutüvest lõigatud olema. Suusameister lõikab laudu raadiuse suunas. Laud aga, mille me saeveskilt või

kui ta just paindumise kohal ei asu. Arvestada tuleb aga asjaoluga, et hõõveldamise suund käib ninast tahapoole ja sellele suunale ei tohi puu süü vastu joosta. Edasi nõutakse, et süü jookseks rööbiti ka suusa külgedele. Joon. 3 näidatud vildakus teeb suusa aagedasti kõlbmatuks, sest sarnased suusad murduvad kergesti, eriti kange külmgaga. Lõpuks tuleks valvata, et laud pole okslik. Lepida võib väikeste oksasõlmedega, kui nad ei asu paindumise ega jala kohal ega ulatu lauast läbi.

Kolmas küsimus on, mis liiki puust teha suuski. Üldiselt võib öelda: mida kõvem puu, seda vastupidavam suusk ja seda libedam tema tald, kuid ka seda raskem on ta. Kergest ja pehmet puust tehtud suusad on vähe vastupidavad, eriti ruttu kuluvad nad kevadisel jäätanud lumepinnal. Et nende kallal aga palju kergem on töötada, siis võib noor suusataja tarvitada kuuse või haavapuud, arvesse võttes suusataja vähest kehakaalu ja asjaolu, et kasvades ta varsti peab endale niikuinii muretsema uued suusad. Põhjamail tehakse suuski harilikult kasest. Häid suuski saab ka saarest ja vahtrast. Pääsasi on aga ikka, et metsamaterjal oleks korralikult ülestöötatud ja laud hoolega valitud.

Niipalju materjalist. Tulevases numbris võtame käsile suuskade valmistamise.

Noored perenaised.

Kõigile maitsevad maiustised — koogid, kompvekid, kuid need oleksid veelgi paremad, kui nad on oma valmistatud. Varsti tulevad jõulud. Mis oleks, kui võtate kätte ja valmistate ise jõulu piparkoogid. Päälegi võib ju taigast vormida mõnegi huvitava jõulukungi. Ema on kindlasti õnnelik, kui koolivaheajal olete talle hooldsad abillised, mõneski asjas teadlikud, sest teil ju nüüd oma leht, millele avaldate soovid ja saate vastused.

Kui korraldate koolis omavahealise tee-õhtu, kuidas siis kaunistate ruumid, katate peo-laua, valmistate võileivad, saiad küpsised? Kaunis ju, kui kõik puha oma töö. Või tahate koduski teha kellelegi „magusaid“ üllatusi mõne tähtsa päeva puhul. Kuidas seda kõike teha ja korraldada, leiate tulevikus „Õpilastehest“.

Et toimetis teaks teie soovidele vastu tulla, palub ta vastata teid järgmisele ringkõigile:

18. dets.: J. B. de Lamarck'i 103. surmapäev.

Jean Baptiste Antoine Pierre Monet de Lamarck, prantsuse looduseuurija, sünd. 1. aug. 1744 Barentin'is (Pikardias), oli professoriks Pariisis, suri 18. dets. 1829. Oma looduslooliste teooriatega oli ta kuulsalt inglise evolutsiooni-teooria propageerija Darwin'i eelkäijaks. Ta pääteos „Zooloogia filosoofia“.

22. dets.: Jaan Tõnisson'i 64. ja Ernst Martinson'i 58. sünnipäev.

Jaan Tõnisson, eesti tähtsam avalik tegelane ja riigimees, sünd. 22. dets. 1868 Mursi talus Viljandi lähedal; lõpetas Tartu ülikooli õigusteaduskonna cand. jur. astmega; oli lühemat aega Venes kohtutegelaseks; pikemat aega „Postimehe“ toimetajaks, võttes osa väga laialtavalduvatest eesti seltskondlikust ja rahvuspoliitilisest elust peamiselt kõige selle juhina; Eesti Vabariigi loomise ajal tunduvalt kaasa aidanud sellele; Eesti Vabariigi ajal alaliselt olnud kõrgemal riigielu juhtivail kohtadel: riigivanemana, ministrina, välisdelegaadina mitmel riikide-vahelisel konverentsil, Asutava Kogu ja Riigikogu liikmena jne.; praegu Riigikogu esimees. — Kirju-

Missugused perenaise kutsealised teadmised huvitavad „Õpilaste“ lugejaid, meie tuleviku perenaisi?

Vastused saata ühes kahe teise ringkõigile vastusega „Õpilaste“ toimetusele 1. jaanuariks.

Küpsetamisest.

Alati õnnestuvad koogikesed, kui valmistamisel tarvitatakse hääd kergitamisainet — küpsetuspulbrit. Selle valmistate kodus. Võtate 4 tl. kremortartari, 2 tl. söögisoodat, 1 tl. kartulijahu, segate hästi segi. Alal hoida plekkpurgis.

Lühendused: tl. tähendab teelusikatäis, spl. — supilusikat, lt — liiter, kl. — klaas, kg — kilogramm, gr. — gramm.

Esimeseks valmistate n. n.

RUTULISED KOOGID —

need kõige lihtsamad.

Võetakse: 100 gr. võid, 1 muna, ¼ kl. piima, 200—300 gr nisujahu, 1 tl. küpsetamispulbrit, ½ klaasi suhkrut.

Või pestakse, juure segatakse piim, segi klopitud muna, suhkur ja küpsetamispulbriga segatud nisujahu nii palju, et saaks paraja rullitava taigna. (Taigen segatakse puulusikaga). Lastakse veidi aega nii veerand tundi jahedas kohas seista ja rullitakse siis pudeliga või taigaurulliga ½ sm. paksuseks. Ohukeseks rullitud taignast lõigatakse vormi või kaljaklaasiga plaadile, määratakse päält munaga ja küpsetatakse paraja kuumusega ahjus helepruuniks.

tanud „Postimehes“ ja mujal määratu hulga artikleid j. m. poliitika-, rahvamajanduse- ja kultuurkõiguste alalt. — Tartu ülikooli audoktor 1928. a-st. — Pikemalt raamatus „Jaan Tõnisson“.

Ernst Martinson, eesti kooli- ja haridustegelane, sünd. 22. dets. 1874 Kärü vallas Järvamaal; lõpetas Tartu seminari ja on olnud õpetajaks Rakveres, Narva-Jõesuus ja Tallinnas, olles vahepääl rahvakoolide inspektoriks, haridusministeeriumi kõrgemaks ametnikuks jne.; praegu Tallinnas algkooli juhatajaks. Eesti õpetajaskonna innukamaid ja aatelisemaid tegelasi ja eestvõtjaid, „Kasvatuse“ ja „Noorusmaa“ toimetaja, koolilugemiku „Kirjandust koolile“ (I—III) koostaja, paljude kasvatusteaduslike kirjutiste autor ja eesti parem kooliõpetaja; tegelnud ka poliitika alal, olles muuseas Riigikogu liikmeks.

23. dets.: Fr. V. Mikkel-saar'e 46. ja A. Mickiewicz'i 134. sünnipäev.

Friedrich Volrad Mikkel-saar, eesti haridus- ja koolitegelane, sünd. 23. dets. 1886 Liinamae vallas Võrumaal, lõpetas Peterburi õpetajate-instituudi ja oli õpetajaks Lätis (Jaunjelgavas), Haapsalus, Valgas; hiljem Tartus rahvakoolide inspektoriks ja seejärel pikemat aega riigi haridusnõunikuks ja haridusministri abiks; suri 5. märtsil 1930 Tallinnas. — On osa võtnud haridusministeeriumis eesti kooliseaduste ja õppekavade väljatöötamisest ja tiseda tööjõuna tunduvalt mõjustanud pikema aja kestel eesti hariduspoliitikat. — Kirjutatud õpperaamatuid koolidele geometria alalt ja pisut tegelnud ka ilukirjanduse alal; avaldanud rea artikleid kasvatusteaduslikest j. m. küsimustest.

Adam Mickiewicz, poola tähtsamad kirjanikke, sünd. 23. dets. 1798 Zaosie's (Novogradeki linna lähedal Leedus); poliitiliselt kahtlustatud, oli välja saadetud Poolast Vene sisekubermangudesse (tookord oli Poola Vene võimu all); poola suurrahvuslasena ei sallinud Vene riigivõimud teda hiljemgi Poolas, vaid ta oli sunnitud elama välismaal; oli professoriks Pariisis Collège de France's, kus pidas loenguid slaavi kirjandusest; suri 26. nov. 1855 Konstantinoopolis. Tähtsamad luuletuskogud: „Konrad Wallenrod“, „Dziady“, „Pan Tadeus“; päälle nende veel hulk üksikluuletisi, sonette, ballaade jne.

24. dets.: L. Koidula 89. sünnipäev.

L. Koidula, eesti tähtsaim isamaa-laulik, sündis 24. dets. 1843 Vana-Vändras Pärnumaal, lõpetas Pärnu tütarlaste keskkooli, oli oma isa J. W. Jannsen'i abiliseks ajalehetöötajaks „Pärnu Postimehes“ ja „Eesti Postimehes“ juures Tartus; abiellunud, siirdus Kroonlinna, kus suri 11. aug. 1886. — Koidula oli eesti ärkamisaja tähtsam tegelane ja suurim vanaromantiline isamaa-laulik. Ta laulud on ilmunud kolmes kogus: „Emajõe ööbik“, „Vainulilled“, „Kogutud luuletused“; päälle selle on kirjutatud Koidula draamasid („Säärane mulk“) ja jutustisi („Enne ukse lukutamist“ ja „Ainuke“). — L. Koidulale on püstitatud mälestussammas Pärnus; ta põrm puhkab aga Kroonlinnas. — Pikemalt lugeda Aino Kalda „Täheleannust“.

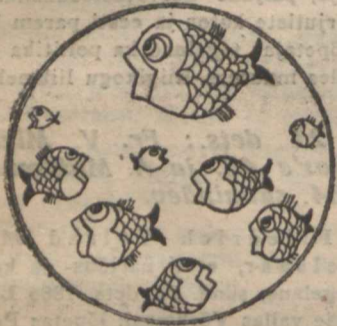

Uusi ülesandeid.

8. Elukutse-mõistatus.

Härja Metskänd sai jõuluks õnnesoovi-kaardi. Saatjaks oli keegi J. Kuusur. Seda lähemalt vaadates läks hr. Metskännu nägu naerule ja ta ütles: „Näe, siin ju ta elukutse ka ülal!“

Vaadake Teiegi seda nime ja püüdke arvata, mis elukutse on sel mehel. Jukk, Vigalast.

9. Riiakad kalad.

Nagu teate, on mõned kalad akvaariumis omavahel nii riiakad, et peab neid klaasseinaga üksteisest eraldama. Kujutlege, et allolev pilt esitab akvaariumi läbilõiget. Kuidas võid nelja tasapinnalise seinaga (mis võivad käia risti) jaotada akvaariumi sellisteks osadeks, et igasse lahtrisse jääks vaid üks kala.

Toimetusele saadetud kirjandus.

LOOTUSRINGI JUHT Nr. 2. Õpilaste isetegevuse ja karskuskasvatustöö ajakiri. V aastak. Väljaandja: Eesti Õpetajate Liit. Toimetuse: P. Kochtitsky, J. Elango, H. Roos. Ilm. 6 nrit aastas. Maksab a. 50 s. üksiknr. 10 s. Toim. ja tal.: Tallinna, Tatari 3. Ajakiri toob kirjutisi karskustööst, tervishoiust, mängudest, looduse elust, lootusringide kroonikat, noorte töid.

A. Oengo-Johanson: VILJA-AED. Tall. XII algk. j. koond. üldõpetuse õp. rühmiku seeria „Maainimeste tööst ja elust“. Kirjastus „Töökool“ Tallinnas. 40 lk. Hind 25 senti.

Autor ütleb eessõnas: „See seeria ei ole määratud eriti ei maa-ega linnalastele. See tahaks pigemini luua neil mõlemail ühiseid töekspidamisi ja püüdeid, lähendades neid kõigele kodumaa mullapinnast võrsuvale, õpetades armastama meie maaelu ja hindama põllumehe, aedniku loovat tööd.“

M. Ruubel: TALLINNA POSTIMAJA. Tallinna XII algk. j. k. üldõpetuse õp. rühmiku seeria „Tallinna“. Rühmiku kirjastus. Ühiselu trükk. 32 lk. Hind 40 s.

Autor seletab eessõnas, et tahab selle tööga olla abiks oma sagedastele väikestele külalistele, kes üldõpetuse ja koduloo huvides külastavad Tallinna pääpostijaama. Et lastel oleks kergem ja huvitavam uurida võrdl. kuiva ja igava võitu ala, on autor kirjutanud oma töö jutu kujul. Postkaart jutustab oma elulugu. — Päälkiri „Tallinna Postimaja“ ei piira selle raam. kasutamist ainult Tallinna koolides, kuna suurem osa tööst kä-

Eelmise ja tänase numbri mõistatiste lahendised toob jõulunumber.

Hindmõistatise nr. 3 lahendis.

See „tuhatkunstnik“ teeb järgmisi töid: 1. Nõelub sukka. — 2. Saeb puud. — 3. Kogub saepuru. — 4. Ajab habet. — 5. Tõmbab piipu. — 6. Suitsetab kala. — 7. Lööb kella. 8. Lööb naela. — 9. Värvi. — 10. Katkestab sigariotsa. — 11. Tarvitab kahvlit. — 12. Puurib puusse auku. — 13. Teeb vorste ja kogub neid astjasse. — 14. Tühjendab piipu tuhasta. — 15. Keerab elektripiiri välja. — 16. Vinnab korki pudeleilt. — 17. Harjab kingi. — 18. Lõikab vorsti. — 19. Pressib mahla puuviljast. — 20. Teritab nuga.

Toimetusele oli saabunud üldse lahendisi 38, neist oli õigeid 28 vastust. Õieti olid lahendanud: Heino Vilms, Albert Sulg, Nora Neumann, Helmi Viilmann, Aleks Art, Madis Üürrike, Erich Remma, Uno Printmann, Georg Kasvandik, Grace Saksen, Väino Lang, Valentine Penu, Hans Oesso, Joh. Kodres, Ants Sillaots, Richard Kirsch, Roman Neumann, A. Vachstein, Maria Vaga, O. Assmuth, V. Tammekivi, T. Laredei, Olev Kruus, August Martinson, Maia Raudsepp, Hilja Sillaots, V. Tälli, Ervin Aleve.

15. dets. õhtul k. 6 toimus „Õpilastele“ toimetuses noorte lahendajate Toomas Põllu, Ants Sillaotsa ja Ants Oesso kaastegevusel loosimine. I auhinna (kr. 1,50 eest raamatuid) sai Albert Sulg Tartust. II auhinna (1 kr. eest raam.) sai Erich Remma Rakverest. III auh. (75 s. eest raam.) omandas A. Wachstein, Kuressaarest.

sitab posti-telegraafi-telefoni funktsioone ja määrusi üldse.

POISTELEHT nr. 6. See mahukas ja õige mitmekesise ning huvitava sisuga number on ilmunud N. M. K. Ü. Poiste Osakonna 10. a. juubelinumbrina.

Kirjakandja.

Mensa, Sutlepa. Arvame Teid oma kaastöölise hulka.

Max Rix. Kõige odavamini võite soetada kirjandust ühiselt. Asutage lugemisring ja pöörduge Eesti Kirjanduse Seltsi või Noor Eesti poole Tartus, kes saavad vastavad nimestikud ja aitavad formeerida ka raamatukogu.

Alb. S. Leisis. Teie huvitavale vestele anname meelsasti ruumi. Esperanto keelenurka olemas kaalunud juba ammugi, kuid ruum ei luba selle teostamisele asuda. Isegi soome keelele ei leia ruumi. Üksikuid propageerivaid kirjutisi võiks küll aegajalt tuua.

Kõigile kaastöölisele. Kaastöö, mis tähtajaga seotud ja tingimata peab minema selle nädala numbrisse, tuleb aegsasti posti panna, et ta juba teisi p. oleks kohal. Ainult kroonika võib saata ka hiljemini, neljapäevaks.

Kroonika.

Rakvere noorkotkaste II aastapäeva pühitsemine.

4. dets. s. a. pühitsesid Rakvere I malevkonna noorkotkad oma 2. aastapäeva. Ühises rongikäigus läksid kolm rühma lippudega diviisi orkestri helidel kirikusse pidulikule jumalateenistusele, mida pidas II malevkonna vanem õp. Ederberg.

Kirikust tulles tõrvikute valgel ühinesid noorkotkaste rongikäiguga kodutüred.

Pidulikul malevkonna koondusel andis ülevaate malevkonna aastategevusest malevk. vanem linnapä. H. Avikson. Koondusel andsid pühaliku töötuse 15 poissi ja said erialade märke 13 poissi. Malevkonnale soovisid õnne N. K. Sõprade Seltsi esimees V. Tartu, maleva juhatuses A. Vichmann, skautmaster Priimann, kodutütardede ringkonna vanem pr. J. Madisson ja teised. Lõppsõna pidulikul koondusel ütles malevkonna päälk A. Liiv, millele järgnes vägev riigilaul. Pidulikule koondusele järgnesid lõbusad ettekanded noorkotkailt ja haukapoegadelt. Lõpuks oli teelaud 150 noorele. Ülo.

„Koolimaja põleb!“

Punane kukk näib viimasel ajal eelistavat eriti koolimaju. Ammuks see oli Viljandis, ja nüüd juba jälle Rakvere Ühisgümnaasiumi katusel teine tiibu lehvitamas. Oli see pühapäeva varahommikul ja pääsis teine valla ahju kütmisel vigasest korstnast, ja kohe kuiva pilbaskatusesse. Õnneks märgati asjalugu kohe, ja kui viimaks suure tulekahju hälina päale terve linna tuletõrje kohale oli jooksnud, oli punase kuke hingetõbe ilma suurema kahju tegemata juba kustunud. P.

Esimene vanem-gaidide rühmitus Rakverre.

Kui tänini Rakvere gaidide malevasse kuulusid vaid gaidrühmitused (arvult — 6) ja hellakeste pered (4), siis hiljuti maleva juhi esk. gd. H. Männi algatusel moodustati esimene vanem-gaidide rühmitus, mille liikmeiks ei tohi vastavalt põhimääruslikule korrale olla alla 18 a. vanused tütarlapsed. Rühmitus, millesse on koondunud juba paarikümne neiu ümber, on ilmutanud hääd tegevust, kuna kevadise hooaja lõppu tahtakse märkida omavahelise suurema puhkelaagriga kusagil Viru rannikul. Põhjapoolne.

Ülihuvitav ja hästiõnnestunud õpilaspidu.

10. dets. korraldas Sutlepa (Läänem.) algkooli õpilaskond õpilaspidu kohalikes kooliruumes. Koolijuhataja pr. J. Palm oli organiseerinud õpilaste seas näitetrupi, kes lavastas O. Lutsu naljamängu „Kapsapää“.

Kanti ette hulk ilulugemisi ja laule. Eriti suure menu osaliseks said vanad eesti tantsud, mis tulid publiku soovil uuesti korrata. Eesti tantsu kanti õpilaste poolt ette kirevais rahvariideis.

Üldiselt pakkus eeskava, mida jälgiti huviga, naeru ja nalja pisarateni. Rahvast oli rohkesti. Arvestades igasuguste naljaettekannetega, jättis õhtu publikule parima mulje. Kuuldi ütlist, et sääraseid peoõhtuid tuleks korraldada sagedamini. Peo sissetulek läks õpilaste jõulupuu hääks.

Matk Tähtvere metsa.

Pühapäeval, 4. detsembr. s. a. korraldas Tartu Poeglaste gümnaasiumi noorkotkaste rühm matka Tähtvere metsa selle sihiga, et õppida toitu tegema metsas, kartuleid ja liha küpsetama ja telki ehitama. Muuseas sooritasid ka mitmed noorkotkad kotkapeoja kaitsest need punktid, mis looduses tulid teha. Seda matka juhatas vanakotkas hr. kapten Th. Bock ning andis tarvilikud juhatused. Kohal oli juhatajaga kokku 12 noorkotkast. H. M.

Uued seadused.

Tartu Poegl. gümnaasiumi noorkotkaste rühm pidas hiljuti koosolekut, milles viidi ellu nii mõnedki uued seadused. Nimelt: iga noorkotkas maksab iga kuu 10 senti liikmemaksu, alates 1. detsembrist. Päale selle maksab igaüks ühe sendi, kes astub üle noorkotkaste seadusest või ütleb mõne „sarvilise“. Seadus võeti üksmeelselt vastu. Anti ka lipu kavandid valmistamisele: A. Ilinile ja H. Maserile. Lipuvärvid on jääsinine ja oraanž. Kavatsetakse ka seinajaakirja hakata välja andma. M.

Tartu „Noorte Kotkaste“ Sõprade selts.

1931. a. sügisest alates tegutseb Tartus „Noorte Kotkaste“ sõprade selts, kes oma ülesandeks on võtnud: kaasa aidata Tartu „Noorte Kotkaste“ malevasse koondunud noorsoo kasvatamisele kõlblate ja kehaliste jõudude suunas, andes noorile nii moraalset, kui ka ainelist toetust ja aidates ühendust pidada „Noorte Kotkaste“ maleva, kaitsejõudu, lastevanemate, koolide, omavalitsuse ja seltskonna vahel. Selle raske ülesandega on selts toime tulnud. Praegu on koondunud ta ümber 84 liiget, lastevanemat. Juhatusse kuuluvad: esimehena rektor J. Köpp, abiesimehena Tartu „Noorte Kotkaste“ maleva vanem J. Lang, sekretärina A. Pukk, kasurina O. Ignats, kaitsemaleva esindajana maleva päälk hr. Karing, naiskodukaitse esindajana pr. Ebbasara, „Noorte Kotkaste“ maleva päälk hr. Eglon ning pr. M. Klein ja dr. F. Lepp. Reporter-ajaloolane.

Tartu II haukapere.

(End. Seminari hk.-p.)

Asutati 1931. a. sügisel VI rühma alaorganisatsioonina, hiljem aga eraldus, pere suurenemisel, rühmast. On seni võrdlemisi edukalt tegutsenud. 1932. a. sügiseni töötas pere hr. A. Ruberti, nüüdsest päale aga hr. Th. Andressoni juhatusel. Päale noorkotkaliku tegevuse harrastavad haukapojad ka puutööd, kus talve tulekul igasuguseid suusatarbeid valmistatakse, kavatsusel on ka ühine linnuk-mudelite valmistamine. Rühma tegelikeks juhtideks on haugas Gunnar Köpp ja abi Edmund Petsy. Reporter-ajaloolane.

Tuhat jõuluüllatust

toob „Õpilastele“ jõulunumber, mis on müügil juba 21. dets. See on jõulu ja vana-aasta kogunumber, nr. 12/13, 16 lk, pildirohke, värvikirev ja otsast otsani täis toredat jõulutuju. Hind 10 senti. See noolitakse kohe nii ruttu ära, et kes kärmas ei ole, võib äärepäält ilma jääda.

Nõudke kõikjalt „Ceresi“

„Tervisleiba“